

Vasárnap reggel

FÜZFÁVESSZŐ

A héten egyik nap órákat töltöttem azzal, hogy megértem, a komputerezáció területén napjainkban végbemenő miniatürizálási folyamatot, a mikroelektronika minden képzeletet felülmúló térhódítását a köznapi életben. A kulcsszó ez: mikroprocesszor. A folyamat lényege: a néhány évtizede még elektroncsövekkel működő és emiatt egész termeket betöltő számítógépek mérete mára kukoricaszemnyire zsugorodott s így könnyűszerrel beépíthetők a legkülönbözőbb gépezetekbe, amelyek a teljes automatizáltság legmagasabb fokán — tudósok véleménye szerint — három négy évtizeden belül leveszik az emberiség vállairól a munka terhét, más szavakkal óriási munkaerőfelesleget szabadítanak fel, belátható közelségbe kerül a heti egynapos vagy akár egy órányi munkaidő. Megdöbbentő számokra már a gondolat is: ez a világ üzenne az olyan ügyes kis szerkezetekkel, mint a számológép, ami elfér a szivarzsebben, a programozott sokféle háztartási készülékkel, a távvezérlésű esztergápadokkal, a világűrben ezerszám keringő műholdakkal? Ennyire nem lenne csoda az elektronika csodája? Morfondírozok, csodálom a fejemet, nem tudok fölöttem napirendre térni, főleg mert lehetetlen nem gondolni rá, miféle új gondolat, problémákat vet fel az egész emberiség számára ez a majdan elkövetkező állapot, amivel az én korosztályom talán szembenézni is képtelen: nem ér el odáig a fantáziánk. Annál kínzóbb ez a leblokkolás, be kell kapcsolni legalább a rádiót, tempót vagy zsongit, kell a zene. De a rádióban épp most nincs zene: élénk beszédű fiatal riportert faggat egy öregembert: „...és mióta fonja a kosarakat?...” „En kérem 1921 óta, hatvan éve múlt az ősszel.” Kiderül aztán a riportból, hogy a tiszafüredi kosárfonó szövetkezetet mutatja be, aki ismeri ezt a vidéket, annak szeme előtt óhatatlanul a Tisza-part jelenik meg az ottani nagy kiterjedésű ártérrel, tavaszodván, ha megnő a víz és sárga tájtéket túrva maga előtt, keresi az útját lefelé, csonkolt fűzek sóhajtanak utána szomorúságosan, mert ilyen a fűzfa természete. Hanem a vesszei! Fehérre meztelenítve mindegyik csupa friss vidámság, most, hogy hallom az öregember szavait, úgy sajnálom, hogy nem tudom, hány nyalábnyi ilyen fűzfavesszőből telik egy koskosóra, és vajon ez a bácsika hány kosarat fonhatott meg hosszú élete során és mennyire szeretheti ezt a munkát, hogy máig sem unta el csinálni? „Bizonny szeretni kell a vesszőt”, mondja most egy asszony a mikrofonba menyecskehangon, és mondják szépecskén, micsoda egyszerű munka ez, szerszám alig kell hozzá, kezek játéka talán leginkább a kosárfonás, ám, hogy nem haszontalan, arra a szövetkezet vezetője mutat rá, negyedmilliárdos évi árbevétel emlegetve, aminek nagy része azokban az országokba irányul, ahol az elektronika, a komputerezáció a legfejlettebb, ahol lassan fél évszázada már, hogy elkezdtek dolgozni az első számítógépek. Ahol nem tud már senki kosarat fenni és nincs hozzá robot sem, bizonyára nem is foglalkoznak egy ilyen robot feltalálásának szükségességével. Mégis, az ottani nepek meglátnak egy ilyen kézzel font kosarat és veszik mint a cukrot, jó, hogy nálunk még a harmincas években is, legalább mifelénk az Alföldön tanították a kosárfonást az úgynevezett ismételőiskolákban, az elemi iskolát végzett, tovább nem tanuló, tehát többnyire parasztyerekek számára életrehívott iskolatípus keretében, nagyjából a Dániában tudommal ma is működő népfőiskolák mintájára, amiket a földművelők költségen tartanak fenn és rangjuk, becsületük van. 1957/58-ban korszerűbb tananyaggal néhány helyen működtek hasonló továbbképző tanfolyamok, de a gyorsuló idő, a szocialista átalakulás, a nagyüzemi gazdálkodás szakmák szerinti differenciálódása hamar illúziórikussá tette működésüket. Azt azonban nem tette, tehette vitássá, hogy a kosárfonók becsületes munkája ugyanolyan tiszteletet parancsol, mint bármiféle hasznos, emberi tevékenységforma. Annál is inkább, mivel e mesterség művelői fogynak, ma holnap kivesznek, ez is olyan foglalatosság, amit a felnövekvő nemzedék nem vállal hivatásának. Nem szomorkodok ezen, csak a ténnyel igyekszem szembenézni: a fejlődés mindig elvisz valamit, aminek tegnap még helye volt az életünkben, ez eddig rendben is van. De a csodától, úgy érzem, van okom félni. Mert mi is történne, ha holnaptól Tiszafüreden mindenkinek lenne magánkomputere, és hirtelen a robotok kivénnek az ember kezéből a munkát? Mit csinálnának? Mivel töltönnék az időt? Mit tudnának kipihenni? Az unalomba belepusztulnának. Elfogynának az érzelmeik, tevékenységhez szokott izmaik elerjednének, elveszne mindaz, aminek alapján embernek tartják magukat. Szerencsére, ez az állapot nem fog bekövetkezni. Ha pedig valaha mégis, egy idő után — feltéve, hogy akkor is lesznek még fűzfák ott az ártéren — jönni kell valakinek, aki megfontoljon majd egy kosárfonókat. Unnep lesz az a nap, Atlantisz feltámadása.

Moravics Imre

KÖZÉLET-DIPLOMÁCIA

Elutazott a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének tanulmányi küldöttsége

Eldarova Roza Bászirovának, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnöksége osztályvezetőjének vezetésével tanulmányi küldöttség tartózkodott hazánkban. A küldöttség itt-tartózkodása során megismerkedett az országgyűlés irodájával, az Elnöki Tanács Titkárságával, a Minisztertanács Titkárságával és a Minisztertanács Tanácsai Hivatala tevékenységével. A szovjet vendégek látogatást tettek tanács szerveknél, többek között a fővárosban és Bács-Kiskun megyében. A küldöttséget fogadta Katona Imre, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára és Varga József, a Minisztertanács Titkárságának vezetője. A küldöttséget szombaton reggel a Ferihegyi repülőtérén Papp Lajos államtitkár, a Minisztertanács Tanácsai Hivatalának elnöke búcsúztatta.

Magyar-pakisztáni árucere-forgalmi megállapodás

Izhar Ul-Hak kereskedelmi államtitkár vezetésével március 17-20. között pakisztáni kereskedelmi delegáció tárgyalt Budapesten a két ország kereskedelmi kapcsolatairól. A magyar küldöttséget Melega Tibor külkereskedelmi miniszterhelyettes vezette. Árucere-forgalmi jegyzőkönyvet írtak alá, amely többek között pakisztáni textilárúk, foggyártási cikkek, nyers pamut- és bőrárúk ellenében magyar egészségügyi, híradástechnikai, erőáramú berendezések, vasúti anyagok és vegyi cikkek szállítását irányozza elő. A pakisztáni delegáció vezetőjét fogadta Török István külkereskedelmi-, Soós Gábor mezőgazdasági és élelmiszerügyi államtitkár, valamint Gábor András ipari miniszterhelyettes. A pakisztáni delegáció szombaton elutazott Budapestre.

Kommunista műszakok

Szombaton már a kora reggeli órákban az ország számos gyárában, üzemében munkába igyekeztek az emberek, országsszerte tizezrek kezdtek kommunista műszakot. A Csepel Művek üzemében mintegy 17 ezren álltak munkába. Elsősorban alkatrészeket és részegységeket gyártottak, illetve szereltek a műszak alatt. Az Ikarusban 6500-an mentek ezen a napon dolgozni. A nagyvállalat mindhárom gyártelepén kommunista műszakot kezdtek, szovjet exportra kerülő autóbúszokat szereltek.

Kommunista műszakot tartott a Csepel Autógyár, a Mecseki és a Nógrádi Szénbányák, valamint a Szombathelyi Járműjavító Vállalat kollektívája is. A dolgozók bérüket a szociális alapok növelésére, a lakásépítkezések támogatására, a nyugdíjasok segélyezésére ajánlották fel.

Elhunyt Jékely Zoltán

Eletének 69. évében elhunyt Jékely Zoltán kétszeres József Attila-díjas költő, író, műfordító. Temetéséről később intézkednek.

Magyar Írók Szövetsége

Nagyenyeden született, 1913. április 24-én. A szülőföld emlékei, „a fantasztikus hegyek tündérbirodalma, a Maros-völgy alkonyatba süllyedő dombjai és fehérlő tornyú falucskái, a városvegi villalakás kigyúló lámpavilága” egész költészetét meghatározó emlékké váltak benne. Művészi kibontakozását nem gátolta az a tény, hogy apja is jelentős költő volt. Önállóságát már az az is kifejezésre juttatta, hogy Budapestre költözése után nem Áprily Lajos írói nevével jelentkezett a nyilvánosság előtt. Kosztolányi eredeti továbbfejlesztőként már a harmincas években maradandót alkotott. Fanyar eligiában „a vedetnek és öröknek hitt gyerekkori világ” hiányát jelezte ki, játékkal enyhített a halálsejtelmén, és a részvétet emelte legfőbb értéké. Két verseskötet és két regény után 1939-ben Baumgarten-díjjal jutalmazták. E nagyszerű kezdés után pályája önhibáján kívül törést szenvedett. Több nemzedéktársához hasonlóan ő is fordításra

kényszerült. Páratlan nyelvi leleménnyel remekművé formált másodrangú angol vigjátékot, s próza- és versfordítóként egyaránt a legkiválóbbak közé emelkedett.

Az elmúlt évtizedekben ismét folytathatta öntörvényű költői világának építését, nagyszerű fordítói munkásságát pedig Széchenyi naplóinak magyarra való átültetésével koronázhatta meg. Idegen volt tőle az önmotgatás, soha nem számított „dívatos” szerzőnek. Költői teljesítményének fölmérése még alighanem elvégzendő feladat.

Már fiatalon az elmúlás költője volt, s most rajta is beteljesedett az a sors, amellyel egykor így próbált megbékélni: „Azért ott Túl se lehet rossz dolga / az embernek... / mert ha szépen elsorolom magamban / a fiúkat, a sok vidám s komoly főt, / kiket kórság, golyó előre küldött, / nem hiszem, hogy majd ne várjanak rám...”

Szegedy-Maszák Mihály

Ifjúsági parlamentek

Szombaton két szakterület, a vízügyi szolgálat és a kulturális vállalatok ifjúsági parlamentje tekintette át a fiatalok helyzetét, az ifjúsági törvény végrehajtásában eddig megtett utat és a további feladatokat.

A vízügyi ágazat ifjúsági parlamentjén csaknem 30 ezer fiatal mintegy 120 küldöttjének jelenlétében Vincze József, az Országos Vízügyi Hivatal elnökhelyettese megállapította: kézzelfogható eredmények tanúsítják, hogy a vízügyi szolgálat szervezeteinek vezetői megkülönböztetett figyelmet fordítanak a

fiatalok élet- és munkakörülményeinek javítására.

A vita alapján négyéves intézkedési tervet fogadtak el.

A Művelődési Minisztérium irányítása alá tartozó 32 vállalat alágazati ifjúsági parlamentjét a Fészek Klubban rendezték meg. A könyvkiadással, filmszakmával és más kulturális szolgáltatással foglalkozó mintegy ezer fiatal 47 küldött képviselte.

Az írásos beszámolóhoz Drecin József művelődési miniszterhelyettes, és Fekete Tibor, a KISZ KB osztályvezetője fűzött szóbeli kiegészítést.

Termelési együttműködés Lengyelországgal

KGST-bizottságok ülései

Moszkvában befejeződött a KGST tudományos-műszaki együttműködési bizottságának 25. ülése.

A bizottság ülésén kiemelkedő figyelmet fordítottak az együttműködés fejlesztésére a műszaki fejlődés olyan kulcsfontosságú területein, mint a robottechnika és a mikroprocesszorok széles körű alkalmazása.

Szekér Gyulát, az ülésen részt vevő magyar küldöttség vezetőjét fogadta Gurij Marcsuk miniszterelnök-helyettes, a Szovjet-

unió tudományos és műszaki állami bizottságának elnöke.

Hosszú távú termelési együttműködést szerveznek a KGST tagállamai a Lengyel Népköztársasággal, és bővítik a termelési kooperációt — ezt a célkitűzést is tartalmazza az a jegyzőkönyv, amelyet pénteken a KGST tervezési, együttműködési bizottságának Szófiában befejeződött 28. ülése alkalmából írtak alá. Az ülésen a magyar küldöttséget Kovács Gyula, az Országos Tervezési Hivatal elnökhelyettese vezette.

BP / Állatok

Egy szuszra Szóva

Akit mindaddig maridosított a bizonytalanság: vajon mennyibe kerül egy középmagas pingvin, nos, annak nem kell tovább töprengenie: 26 ezer 437 forintért vehet egy ilyen helyre kis madarat. Lehet, hogy 10-20 forinttal drágább az eszemadta, de az ember ne legyen kicsinyes, ha pingvint vásárol. Az említett sarki madár piaci árától azért van biztos információ, mert olvastam a hét bűnügyi szenzációját. E szerint 16 fekete-fehér állat — nem zebra — összesen 423 ezer forint értékben, hadobta fel egyidőben a hócipőt állatkertünkben a helytelen táplálkozás miatt. Igaz, sokáig minden rendben ment a pingvinmenü körül, az állatok vitamino-

dár az édes életből a sós halálba szédült. Most már hiába hullatnak keserű-sós könnyeket ápolóik, nyilvánvaló, hogy a nátriumcloridnak hívtott fehér valami nem a legjobb pingvinétel. Utat felszórni lehet vele, húslevesbe is illik egy-két csipetet tenni, vagy hogy mindenáron az ornitológiánál maradjunk, fűgve-veréb befogására is alkalmas — vagyis megkötik az ugrabugrárt, vagy sőt hintenek a farkára —, de egy pingvinnek nem izlik.

Szó mi só, 423 ezer forinttal lett szegényebb állatkertünk és ez nem kis összeg. Rádásul úgy hallottam, hogy a Déli Sarki MGTSZ mellegeket szervíroznak a létküzemága ennyiert ügyes kis sólepárlókat készít... (forró)

Március 24-31.

KIBERLETIKA X

A számítástechnika mindenkié

Kissé szokatlan a hosszú név, kiváltképp, ha egy kiállítás, pontosabban szakmai rendezvény neveztetik eképpen: „A számítástechnika mindenkié — a számítástechnika mindenkiért.”

Am e nem éppen kurta elnevezés a rendezők törekvésének lényegét fejezi ki: mindinkább terjesztetni a számítástechnikai kultúrát. Amire nemcsak azért van szükség, mert sok vállalatnak már van gépe, de képtelen jól, avagy eléggé kihasználni —, hanem a nagyobb közönség, a laikusok szemközéből is. Tévhit ugyanis, hogy ez, az élet szinte minden területén teret nyerő tudomány, csak a „bennfentesek” ördögi mágiája, melyhez a halandó úgysem érthet.

Nos, van remény rá, hogy a március 24-31. között az építők színházában sorra kerülő kiállítás és konferencia elérheti a címében jelzett célt. A rendező, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság, alig győzi az igényeket kielégíteni. A kiállítás, amelyen mintegy hatvan vállalat és intézmény vesz részt, 800 négyzetméteren mutatja majd be újdonságait, segít eligazodni e néha még mindig bűvösnek tartott tudományágban.

A kiállítás ideje alatt előadásokra is sor kerül — több mint negyven vállalat jelezte ebbéli igényét. Egyebek között láthatóak (sőt, működthetők!) a kis, személyi számítógépek, amatőr gépek, amelyeket „barkásmeste-

rek” készítettek. Bemutatják a sakkozó számítógép több fajtáját — tehát ahogyan a rendezők megfogalmazták: az utca emberének is szól ez a bemutató. (A rendezők felszáznyi szakmai előadásra számítanak.)

Érdekesége még a rendezvénynek, hogy a kiállítás ideje alatt a 27 évesnél nem idősebb programozók összemérhetik tudásukat. Sőt, a közönség is szórakozva ismerkedhet e szakmával: játéktáblákon is rendeznek — a győztesek jutalmat kapnak.

A kiállítás 9 órától délután 6 óráig tekinthető meg.

— tépé —